

Miljøforvaltningens prioriterte EU/EØS-saker i 2024

EU har skjerpet og videreutviklet sin klima- og miljøpolitikk i tråd med ambisjonene i Europas grønne giv. Et omfattende klimaregelverk i Klar for 55-pakken mot 2030 er allerede vedtatt. Bildet er mer sammensatt på miljøsidan. Her er det oppnådd enighet om omfattende regelverk som batteriforordningen, økodesignforordningen, industriutslippsdirektivet, forordningen for avskogingsfrie råvarer og produkter, og forordningen om restaurering av natur. Det gjenstår å enes om andre sentrale saker som avløpsdirektivet og emballasjeforordningen. Det blir et tidspress tidlig i 2024 for å rekke sluttbehandling av miljøsaker før Europaparlamentet går til valg. For regelverk som rammedirektivet om avfall, direktivet om utilsiktede utslipp av plastpellets og kjøretøyforordningen forventes det ikke at det oppnås enighet før valget.

Norge er tett knyttet til EUs klima- og miljøpolitikk gjennom EØS-avtalen. Miljøforvaltningen får dermed en uvanlig stor mengde nytt EU-regelverk å ta stilling til, gjennomføre og overholde i årene som kommer. Mye av dette vil være vesentlig mer komplekst og sektorovergripende enn det som har vært innlemmet i EØS-avtalen så langt.

Som følge av det kommende valget inneholder Kommisjonens arbeidsprogram for 2024 relativt få nye klima- og miljøinitiativer. Første halvår 2024 vil samtidig være et avgjørende tidspunkt for å løfte saker som vi mener den neste Kommisjonen bør prioritere i sitt arbeidsprogram fra 2025 og utover. 2024 blir også et viktig år for oppfølging av den grønne alliansen som ble inngått mellom Norge og EU i april 2023.

Dette notatet beskriver utviklingen i EU og miljøforvaltningens sentrale EU/EØS-saker i 2024, og viser hvordan vi jobber for å ivareta norske interesser på klima og miljø:

1. EU ved inngangen til 2024
2. Situasjonsbilde: klima- og miljøregelverk i EU
3. Hva skal Miljøforvaltningen prioritere i 2024?
4. Innlemmelse i EØS-avtalen
5. Gjennomføring og etterlevelse (ESA)
6. Miljøforvaltningens arbeid med EU/EØS
7. Bredere klima- og miljøsamarbeid med EU

Notatet er grunnlag for KLDs innspill til regjeringens arbeidsprogram for EU- og EØS-saker 2024-2025.

1. EU ved inngangen til 2024

I 2024 blir det endringer i EUs politiske landskap. Europaparlamentet går til valg i juni og en ny politisk ledelse i Europakommisjonen innsettes i løpet av høsten med en sammensetting som speiler valgresultatet. Det knytter seg som alltid spenning til hvordan den nye Kommisjonen vil prioritere grønn omstilling og bærekraft og hvor «grønt» det nye Parlamentet blir.

EUs grønne omstilling er tett knyttet til ivaretagelsen av EUs strategiske og økonomiske interesser. EUs energiomstilling ble skrudd opp mange hakk i forbindelse med Russlands

invasjon av Ukraina. Industripolitikken ble ytterligere utviklet i 2023, til dels som respons på USAs Inflation Reduction Act, men også på grunn av behovet for mer fornybar energi og tilgang til råvarer i EU. Sirkularitet gjennomsyrrer mange av rettsaktene som legges frem, der lengst mulig utnyttelse av produkter og ombruk står sentralt. To nye forordninger for å sikre henholdsvis økt kontroll med og tilgang til kritiske og strategiske råmaterialer og mer «netto nullutslipp»-industriproduksjon i Europa kom på plass på kort tid, og illustrerer hvordan EU nå tar raske og helhetlige grep for å sikre sine interesser.

Blant Kommisjonens nylig varslede initiativer i 2024 er en melding om vann og motstandsdyktighet. Dette er uttrykk for Europas behov for bedre forebygging av naturkatastrofer i form av flom og tørke. Dette kommer i forlengelse av at EU nylig har vedtatt ambisiøs ny politikk for å restaurere Europas natur, som bidrag til Naturavtalens globale 30% -mål om bevaring og restaurering av land- og havområder. I von der Leyen- kommisjonens siste år er det også varslet økt innsats for å involvere samfunnsgrupper som berøres av den raske grønne omstillingen. Dette omfatter jordbrukssektoren som er følsom for miljøkrav i en tid hvor matsikkerheten i Europa er under press.

EU vil i årene som kommer ha fullt opp med å følge opp og gjennomføre Europas grønne giv. Kommisjonen har en stor jobb foran seg med å utvikle en lang rekke underliggende rettsakter og i å veilede og støtte opp under oppfølgingen av den grønne given. Videre ligger det revideringsklausuler i flere regelverk som pålegger Kommisjonen å legge fram endringer av ulike overordnede regelverk innen gitte frister fremover.

Den nye Kommisjonen vil ventelig også fortsette å spille en ledende internasjonal pådriverrolle. EU har et utstrakt klima- og miljødiplomati til støtte for globale mål. Deler av EUs nye klima- og miljøpolitikk opererer i et nært samspill med omverdenen. Aktuelle eksempler inkluderer CO2-grensejusteringsmekanismen (CBAM) og forordningen for avskogingsfrie råvarer og produkter som stiller krav til at varer som omsettes i Europa ikke er produsert på arealer som er blitt avskoget eller hvor skogen er blitt forringet.

2. Situasjonsbilde: klima- og miljøregelverk i EU

«VEDTATT» REGELVERK		EU-KOMMISJONENS FORSLAG FORELIGGER	FORSLAG KOMMER
Batteriforordningen EUs klimavotesystem LULUCF-forordning Innsatsfordelingsforordning Regulering av CO2-standard for utslipp fra kjøretøy CO2-grensejusterings-mekanisme Direktiv om felles ladere Forordning fornybart skipsdrivstoff Forordning fornybart flydrivstoff Fornybardirektivet Energieffektiviseringsdirektivet Forordning for avskogingsfrie råvarer og produkter Direktiv for infrastruktur for alternative energibærere i transport Ozonforordning F-gass forordning	Direktiv om selskapers bærekraftsrapportering (CSRD) Taksonomiforordningen Offentliggjøringsforordningen (SFDR) Grensekryssforordningen Miljøkrimdirektivet Naturrestaureringsforordning Forordning om kritiske råmaterialer (CRMA) POPs Industriutslippsdirektivet Regulering om metan i energisektoren Økodesignforordningen CLP EUs sosiale klimafond	Direktiv om prioriterte stoffer i overflatevann Direktiv om stoffliste under grunnvannsdirektivet Net zero industry act Direktiv knyttet til miljøpåstander og miljømerker (Green Claims) Retten til reparasjon Jorddirektivet Leketøyforordningen Kvikksølvforordningen Forordning om forebygging av tap av plastpelleter Emballasjeforordningen Luftkvalitetsdirektivene Byggevarerforordningen Avløpsdirektivet Forordning om sertifisering av karbonfjerning Vaskemiddelforordningen Rammedirektivet om avfall Kjøretøyforordningen Rammeverk for overvåking av skog Forordning om europeiske miljøregnskaper Aktsomhetsdirektivet (CSDDD)	REACH RoHS Støydirektivet (evaluert) Miljøansvarsdirektivet (evaluering) Slamdirektivet (evaluert) Direktiv om EE-avfall (evaluering)
Svart skrift = miljømyndighetene har hovedansvar Blå skrift = annet departement er hovedansvarlig/hovedansvarlig departement vurderes Uthevet skrift = spesiell tverrgående regelverk		Sist oppdatert 11.12.2023	

En stor mengde regelverk er i prosess i EU. Boksen over gir et samlet øyeblikksbilde av status for sentrale rettsakter under Europas grønne giv ved inngangen av 2024 - fra utrednings- og behandlingsfasen i EU og frem til endelig vedtak. Det dreier seg om 54 nye eller reviderte regelverk som er viktige for klima og miljø, og som helt eller delvis kan innlemmes i EØS-avtalen i årene som kommer.

Boksen omfatter kun basisrettsakter. Flere av disse skal følges opp med en stor mengde underliggende og utfyllende regelverk som er mer detaljert. For eksempel er det varslet omlag 30 underliggende rettsaker under både det reviderte kvotedirektivet og den nye batteriforordningen. Den nye økodesignforordningen utgjør også et rammeverk som skal følges opp med en rekke underliggende produktspesifikke regler. Som del av EUs indre marked må vår gjennomføring og forvaltning av vesentlige deler av disse regelverkene skje i takt med utviklingen i EU. I fasen der de underliggende rettsaktene lages er Norge ofte invitert til å være med gjennom deltakelse i ekspertgrupper.

Flere departementer er ansvarlig for Europas grønne giv på norsk side og det kreves intern koordinering for å ivareta norske interesser. Gjennomføringen av EU-regelverk i andre sektorer er også viktig for utslippsreduksjoner framover, for eksempel CO₂-grensejusteringsmekanismen (CBAM) samt de energi- og transportrelaterte regelverkene i Klar for 55-pakken. Miljømyndighetene bidrar med innspill og vurderinger på områder hvor andre departementer har et hovedansvar. Vi har bidratt til utviklingen av klima- og miljøkriterier innenfor bærekraftig finans (taksonomien) og følger tett med på utviklingen av direktivet om selskapers bærekraftsrapportering (CSRD). Miljøforvaltningen bidro også til utformingen av norske posisjoner til forordningene om henholdsvis kritiske råmaterialer og netto nullutslipp i industri.

Det er til dels stor kompleksitet i mye av regelverket under den grønne given, og det reises mange spørsmål. Det er flere eksempler på enkeltregelverk som har elementer som er både innenfor og utenfor EØS-avtalen. For eksempel forutsetter den nye økodesignforordningen et nytt system med digitale produktpass, slik at et produkts egenskaper hva gjelder bærekraft og sirkularitet kan spores i alle ledd. Produktpolitikk kan ikke skilles fra det indre marked og passene vil inneholde informasjon som er nyttig for vårt miljøtilsynsarbeid. Dette regelverket omfatter samtidig bestemmelser knyttet til EUs tollregelverk, som er utenfor EØS-avtalen, noe som vil kreve ekstra avklaringer for EFTA/EØS-landene deltakelse i systemet.

Det kan også oppstå spørsmål om samspillet mellom ulike regelverk. Norge jobber for å avklare grensesnittet mellom EUs vanndirektiv, som ikke tillater forringelse av kjemisk tilstand i en vannforekomst, og annet miljøregelverk. Det er uheldig at vanndirektivets krav kan være til hinder for ellers miljønyttige tiltak i Norge, det være seg etablering av grønn industri som ellers ville fått utslippstillatelse under industriutslippsdirektivet eller bygging av store nye avløpsrensaneanlegg for å oppfylle avløpsdirektivet.

3. Hva skal Miljøforvaltningen prioritere i 2024?

Miljøforvaltningen jobber nå med et svært stort antall EU/EØS-saker. For å prioritere innsats og ressurser identifiserer KLD og Miljødirektoratet hvert år enkelte prioriterte saker som vi vil jobbe særskilt med. Det dreier seg i hovedsak om nye politikk- og regelverksforslag som er under utvikling i EU-systemet, hvor det er viktig at norske synspunkter gjøres kjent i en tidlig fase. Når regelverk er vedtatt i EU fortsetter dialogen med Kommisjonen innenfor rammen av EFTA/EØS-samarbeidet. Det er et høyst begrenset rom for å gi EFTA/EØS-land særskilte tilpasninger når regelverk er vedtatt i EU.

I 2024 ser miljøforvaltningen det som viktigst å jobbe med følgende saker:

- I 2019 ble EU, Norge og Island enige om å samarbeide om oppnåelse av våre respektive klimamål for 2030 under Parisavtalen. I dette ligger at Norge tar del i hele EUs klimaregelverk fra 2021-2030. De respektive 2030-målene er i ettertid blitt forsterket. EU har nylig revidert sitt klimaregelverk for å gjøre dette «klar for 55» - prosentmålet. Regjeringen ønsker å videreføre **klimasamarbeidet med EU** og jobber for å avklare om, og eventuelt på hvilke vilkår, de ulike delene av det reviderte klimaregelverket vil gjøres gjeldende for Norge.
- EFTA/EØS-landene har allerede innlemmet og gjennomført vesentlige deler av **det reviderte klimakvotedirektivet** i Klar for 55-pakken. Dette arbeidet fortsetter i 2024, og vil særlig være knyttet til underliggende rettsakter samt til EUs nye kvotesystem for bygg, veitrafikk og andre sektorer (ETS2). Dialogen med EU om vår tilknytning til klimaregelverket fortsetter i 2024. Dette inkluderer **skog- og arealbruksregelverket** (LULUCF) og **innsatsfordelingsforordningen** som fastsetter nasjonale mål for utslippskutt innenfor ikke-kvotepliktig sektor (transport, jordbruk, avfall, bygg og deler av industri- og petroleumssektoren).
- Norge vil også følge tett med på EUs klimapolitiske dagsorden i 2024. Kommisjonen har varslet en melding i 2024 om et **nytt klimamål for EU i 2040**. Norge forbereder egen innmeldelse av en ny forpliktelse under Parisavtalen for tiden etter 2030. Gitt samarbeidet med EU, er det avgjørende å forstå EUs nye klimamål.
- **Karbonfjerning** står på dagorden i EU i 2024. Kommisjonen har varslet en ny melding om karbonfangst, utnyttelse og lagring (CCUS) tidlig på året som vil ses i sammenheng med EUs diskusjoner om et nytt klimamål for 2040. Norge har et stort potensial for CO2-lagring og dermed en spesiell interesse i industriell karbonfjerning. EU er også i ferd med å få på plass en frivillig sertifiseringsordning for karbonfjerning, som et steg på veien mot å lage en insentivstruktur for karbonfjerning.
- Kommisjonen la frem forslag til nytt **direktiv om overvåking av jordhelse** i 2023 med overordnet mål om at EU skal oppnå god jordhelse innen 2050. Sentrale tiltak er etablering av et rammeverk for jordovervåking, vurdering av jordhelse, bærekraftig forvaltning, arealplanlegging og oppfølging og restaurering av forurensede områder. Miljøforvaltningen er opptatt av å unngå uforholdsmessige store administrative kostnader knyttet til omfang og frekvens på overvåking og rapportering, og å sikre at regelverket tar høyde for norske forhold på eksempelvis jordsmonn og geologi. Miljøforvaltningen vil også følge nøye med dersom det kommer et forslag til revidering av slamdirektivet i 2024. Norge er i en særstilling sammenlignet med andre europeiske land ved at vi bruker mer av avløpslammet som produseres til jordforbedring.
- **Rammedirektivet for avfall** er under revisjon for å sikre avfallsforebygging og materialgjenvinning med hovedvekt på matavfall og tekstiler. Det er blant annet foreslått innføring av et utvidet produsentansvar slik at produsenter og importører av tekstiler blir forpliktet til å dekke kostnader for håndtering av tekstilavfall. Norge har erfaringer med produsentansvarsordninger på flere områder, som vi vil dele med EU.
- Ett av de største nye grepene under EUs handlingsplan for sirkulær økonomi fra 2020, som den norske strategien for sirkulær økonomi fra 2021 støtter, er **det forsterkede produktrammeverket**. Kjernen i dette er EUs nye

økodesignforordning som det ble enighet om i desember 2023. Dette er et overordnet rammeverk for fastsettelse av økodesignkrav for å fremme miljømessig bærekraftige produkter, og for å tilpasse produkters livsløp til en klimanøytral, ressurseffektiv og sirkulær økonomi som reduserer avfall. Dette rammeverket vil gjelde for alle produkter, med unntak av noen få områder som næringsmidler, fôrvarer, levende planter, dyr, avlsmateriale og medisiner.

- Miljøforvaltningen følger også tett med på nye regelverk innenfor særlig **fem prioriterte verdikjeder** for en sirkulær økonomi. Dette gjelder batterier og kjøretøy, emballasje, elektriske og elektroniske produkter, plast og tekstiler. Disse regelverkene innebærer en betydelig utvidelse av miljøforvaltningens ansvarsområde. Verdikjederegelverkene omfatter bærekraft, inkludert sosial bærekraft, i hele livsløpet til produktene, inkludert hensyntaken til bærekraft i verdikjeden som finner sted utenfor EU/EØS, slik som for eksempel utvinning av essensielle metaller for batteriproduksjon som i stor grad foregår i utviklingsland. Dette nye regelverket reiser en rekke nye problemstillinger og oppgaver for miljøforvaltningen. Både når det gjelder økodesignforordningen og de prioriterte verdikjedene vil det fremover utvikles en rekke underliggende rettsakter som vil ha stor klima- og miljømessig betydning. Det er avgjørende at miljøforvaltningen prioriterer strengt og nivellerer innsatsen i oppfølgingen av disse.
- Norge har over tid, sammen med flere EU-land, jobbet for en revisjon og styrking av **kjemikalierregelverket Reach**. En slik revisjon var varslet i kjemikaliestrategien for bærekraft under Europas grønne giv som et sentralt ledd i arbeidet med å minimere skade på helse og miljø ved produksjon og bruk av kjemikalier. Von der Leyen-kommisjonen lykkes ikke å bli enige om et forslag til en slik revisjon og saken er utsatt til neste Kommisjon. KLD vil jobbe for at neste Kommisjon får et høyt ambisjonsnivå i kjemikaliepolitikken som inkluderer en revisjon av Reach. Norge var i 2023 medforslagsstiller for et omfattende restriksjonsforslag mot gruppen av PFAS- stoffer, og vil følge dette videre slik at det kan vedtas i EU. Norge vil også følge opp arbeidet med biocidaktive stoffer.

4. Innlemmelse i EØS-avtalen

Norges grønne omstilling er avhengig av at samme regelverk innføres mest mulig samtidig i Norge og EU. Dette er avgjørende for å nå klima- og miljømål, og for sikre norske aktører som opererer innenfor europeiske rammebetingelser. For eksempel ble vesentlige deler av det reviderte klimavotedirektivet på kort tid innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett fra 1.1.2024, i tett samarbeid med berørte departementer. Regelverksendringene har stor betydning for industri, luftfart og maritim transport.

KLD har p.t. et nokså lite «etterslep» av rettsakter med forsinket innlemmelse i EØS-avtalen. Dette bildet kan fort forandre seg i og med den store mengden regelverk som nå kommer fra EU. For eksempel vil EUs svært omfattende reviderte avløpsdirektiv bli krevende for Norge. Her benytter vi oss dag av en unntaksmulighet for utslipp til sjø som tillater reduserte renskrav på grunn av spesielle forhold slik som kaldt klima og spredt befolkning. Denne unntaksmuligheten videreføres ikke i det reviderte direktivet. Miljøforvaltningen jobber for mer tid til omstilling og gjennomføring av det nye skjerpede regelverket, og har formidlet norske synspunkter gjennom hele beslutningsprosessen i EU.

Det reviderte industriutslippsdirektivet er et annet eksempel på at dagens regelverk blir mer omfattende og ambisiøst. Dagens direktiv stiller utslippskrav basert på best tilgjengelige teknologi for rundt 50 000 store industrianlegg og gårdsbruk med intensivt husdyrhold i Europa. De nye reglene vil dekke flere utslippskilder, og gi mer insentiver og støtte til ny teknologi og innovasjon.

EFTA spiller en viktig rolle for å klargjøre vedtak om innlemmelse i EØS-avtalen. Det kreves i mange tilfeller utstrakt samarbeid for å klarere posisjoner mellom EFTA/EØS-landene og for å komme til enighet med Kommisjonen. KLD leder arbeidet i EFTAs miljøarbeidsgruppe og har et tett og løpende samarbeid med EFTA og de andre EFTA/EØS-landene på enkeltsaker. EFTA har innstilt seg på en økt mengde komplekst regelverk og jobber stadig mer systematisk og strategisk for å håndtere tverrgående problemstillinger.

Kommisjonen har også styrket sin kapasitet for en effektiv forvaltning av EØS-avtalen i de senere år.

5. Gjennomføring og etterlevelse (ESA)

EØS-regelverket på miljøområdet vil bare bidra til klima- og miljøforbedringer dersom det gjennomføres og følges opp i praksis. Samtidig kan regelverket ofte forstås på ulike måter og det kan være ulike måter å gjennomføre det på. Ulike regelverkstradisjoner innen EØS kan spille inn. EU har beregnet at full gjennomføring av miljøregelverk kan gi besparelser i helse- og miljøkostnader på rundt på 55 milliarder Euro pr år. Kommisjonens oppfølging av mangler ved gjennomføring utgjør en stor andel av traktatbruddsakene i EU. Dette er derfor også et prioritert område for ESA.

KLD har relativt mange pågående ESA-saker. Det er stor forskjell på disse. Noen er oppstått på bakgrunn av klager, andre handler om at ESA stiller spørsmålsteget ved norsk gjennomføring eller praktisering og oppfyllelse av krav i ulike regelverk.

I mange ESA-saker kommer vi frem til en felles forståelse av hvordan EØS-regelverket skal forstås, gjennomføres og praktiseres, og eventuelt videre oppfølging i tråd med dette. Andre ganger tar ESA saken videre. På miljøområdet har ESA gjennom årene brakt tre saker mot Norge inn for EFTA-domstolen, hvorav vi fikk medhold i en sak. KLD har tett dialog med ESA og jobber strategisk med å skille mellom saker med reell og viktig rettslig, politisk eller miljømessig uenighet, og saker der vi bør kunne komme fram til en felles forståelse raskt.

6. Miljøforvaltningens arbeid med EU/EØS

KLD deltar på flere europeiske politiske arenaer, herunder EUs halvårige uformelle klima- og miljøministermøter som EUs formannskapslandene inviterer til. Norge har også sluttet seg til frivillige nettverk av EU-land som jobber politisk for å søke ambisjon i henholdsvis klimapolitikken («Green Growth Group») og på kjemikalieområdet («Reach-up»). Disse nettverkene møtes på politisk nivå fire ganger i året i forbindelse med EUs miljørådsmøter.

Miljøforvaltningen bidrar løpende med innspill til EU-høringer («Have your say») der hvor det er relevant på prioriterte områder. Disse utgjør et viktig grunnlag for Kommisjonens forberedelser av nye regelverksforslag. Vi deltar i om lag 50 av Kommisjonens ekspertgrupper som jobber med utviklingen av eksisterende regelverk, slik EØS-avtalen gir oss rettigheter til.

KLD deltar i Kommisjonens "European Climate Policy Group" og i "High-level forum on Governance and Compliance" som har fokus på etterlevelse og gjennomføring av EUs miljøpolitikk på landnivå. KLD deltar også på ulike "direktørmøter" i regi av formannskapslandene på områder som vann, hav og naturforvaltning.

Miljødirektoratet deltar i sitt europeiske direktoratsnettverk (EPA) og representerer Norge i EUs miljøbyrå (EEA) og i de vitenskapelige komiteene og arbeidsgruppene i EUs kjemikaliebyrå (ECHA).

KLD har p.t. en nasjonal ekspert i Kommissjonen som blant annet jobber med en global plastavtale samt to spesialutsendinger på EU-delegasjonen i Brussel.

Norge deltar i flere av EUs programmer i perioden 2021-2027. Flere av disse er viktige for det grønne skiftet, herunder forsknings- og innovasjonsprogrammet Horisont Europa, romprogrammet Space og investerings- og kapasitetsbyggingsprogrammet DIGITAL.

Gjennom EØS-referansegruppen for miljø legger KLD vekt på å involvere norske samfunnsaktører som næringslivets parter, forskning, kommunesektoren og ulike miljø-, bransje- og interesseorganisasjoner i sitt EU/EØS-arbeid. Miljødirektoratet legger alle relevante EU-høringer ut på sine nettsider og sender det vesentligste av Kommissjonens forslag til klima- og miljøregelverk på nasjonal høring. Miljødirektoratet har utviklet en ny løsning på sine nettsider med informasjon om kommende krav i nytt EU-regelverk som treffer blant annet næringsliv og kommuner. Her gis også oversikt over status for EUs beslutningsprosess og gjennomføring av enkeltsaker. Direktoratet vil videreutvikle arbeidet med målrettet veiledning på nettsidene sine, særlig for forordninger innen sirkulær økonomi.

KLD og Miljødirektoratet samarbeider tett om EU/EØS. EU/EØS-arbeidet løftes i styringsdialogen mellom departement og direktorat og det legges vekt på intern veiledning og kompetanseheving om EU/EØS-spørsmål begge steder. Det er utviklet rutiner for EU/EØS-arbeid som inkluderer faste møter mellom KLD og Miljødirektoratet for å sikre god informasjonsdeling samt sikre strategisk, effektiv og rettidig oppfølging av EU/EØS-regelverk.

7. Breder klima- og miljøsam arbeid med EU

Klima -og miljøsam arbeidet med EU er breder enn EØS-avtalen.

I 2023 inngikk Norge og EU en avtale om en grønn allianse. Dette er en politisk erklæring om felles handling til støtte for grønn omstilling i Europa og internasjonalt. Alliansen gir en ramme for et styrket industripartnerskap, og for utvidet samarbeid på områder som klima, miljø, energi, transport og forskning. I 2024 vil KLD bidra til at Norge og EU utvikler noen felles initiativer under den grønne alliansen.

Etter hvert som den grønne given skal gjennomføres i landene, øker rommet for bilateralt samarbeid og erfaringsutveksling om praksis og løsninger som bidrar til oppnåelse av felles klima- og miljøregelverk. Her forblir det nordiske klima- og miljøsam arbeidet en tung leverandør av kunnskap og politiske initiativer som kan fremmes overfor EU og inn i globale forhandlinger.

EØS-midlene utgjør et viktig bidrag til økonomisk og sosial utjevning i Europa. EØS-midlene er et strategisk virkemiddel i miljøforvaltningens EU/EØS-samarbeid. EØS-midlene har over tid støttet opp under mottakerlandenes gjennomføring av EUs klima- og miljøregelverk, og bidrar til gjensidig kunnskapsdeling. Det går mot en ny programperiode under EØS-midlene med grønn omstilling som et prioritert innsatsområde. Kulturmiljø vil også videreføres som et viktig innsatsområde.